

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет соціально-економічної освіти

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
протокол № 3 від «1» березня 2021р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В. П.

“Рекомендовано”

Вченою радою факультету
протокол № 6 від «18» лютого 2021р.
Голова Вченої ради
_____ / Євтух В.Б.

Програма вступного фахового випробування

з Соціології

**для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,
при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на базі здобутого
освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста**

галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

спеціальність **054 Соціологія**

освітня програма **Соціальні комунікації та PR-технології**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне фахове випробування з дисципліни «Соціологія» для здобуття ступеня бакалавра на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста буде проводитися у формі фахової співбесіди за програмними питаннями.

Абітурієнти напочатку співбесіди обирають програмні питання і готуються до відповіді протягом 30 хвилин. Фахову співбесіду проводяться індивідуально з кожним абітурієнтом два члени предметної комісії, склад якої затверджений наказом Факультету. Термін проведення співбесіди 10-15 хвилин з кожним із абітурієнтів.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні.

В ході фахового випробування абітурієнти мають відповісти на запитання, які представляють теоретичну складову дисциплін, покладених в основу розробки програми вступного фахового випробування.

При висвітленні теоретичного питання абітурієнту необхідно продемонструвати ґрунтовні знання щодо цілісного уявлення про суспільство, закони функціонування і розвитку сучасного суспільства, опанування наукового знання про соціальну реальність, навчитися розуміти, інтерпретувати і використовувати в професійній діяльності основні теоретичні і практичні положення соціології, данні конкретно-соціологічних досліджень, формування соціологічного мислення майбутніх спеціалістів.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>	
		<i>на питання теоретичного змісту</i>	<i>Національна шкала оцінювання</i>
<i>0-99 бали</i>	<i>Низький</i>	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету; його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Не володіє категоріальним апаратом про структуру	Незадовільно

		соціологічного знання	
100-139 балів	Задовільний	Відповіді на питання білету осять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання	Задовільно
140- 169 балів	Достатній	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні опрацювання та аналізу соціологічних джерел. Помітне прагнення абітурієнта логічно давати відповіді при відповіді на питання білета	Добре
170-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння матеріалу на рівні аналізу зв'язків та закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них	Відмінно

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 0-99 балів, то дана кількість балів вважається не достатньою для допуску в участі у конкурсному відборі до НПУ імені М. П. Драгоманова. Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів.

Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Теоретичні знання повинні відповідати рівням засвоєних знань відповідно до виділених положень за такими основними блоками:

3.1. Соціологія – наука про суспільство.

Якісні зміни в суспільному розвитку та суспільні потреби, як умови виникнення соціологічної науки. Роль фундаментальних відкриттів природничих наук, філософських, економічних, політологічних теорій в підготовці теоретичних передумов виникнення самостійної науки про суспільство. Вплив економічних, соціальних, політичних факторів на становлення соціології як самостійної науки. Місце історико-соціологічних знань в одержанні нових даних про суспільство. Загальна панорама сучасної соціології. Структура соціологічної науки. Рівні дослідження: макро- та мікросоціологія. Методологічні основи соціології, плюралізм позицій.

3.2. Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки.

Соціологія: історія становлення та розвитку. Теоретичні та соціальні передумови виникнення соціології як самостійної науки. Історія соціології як навчальна дисципліна. Теоретичні засади історії соціології. Предметна область історії соціології. Особливості історичного розвитку соціологічного знання, зв'язок його еволюції з історією суспільства та культурними традиціями. Головні етапи розвитку соціологічної думки: критерії періодизації соціології. Визначення поняття наукової школи в соціології. Соціологічна теорія, як система логічно взаємозв'язаних понять та принципів. Значення історії соціології для розвитку сучасних наук про суспільство.

3.3. Соціальна структура суспільства

Сутність соціальної структури суспільства. Типологія елементів соціальної структури.

Соціальні статуси і ролі – головні сполучені елементи соціальної структури суспільства. Соціальна диференціація та соціальна стратифікація. Історичні типи стратифікації. Поняття соціальної мобільності. Види соціальної мобільності. Стратифікація та мобільність у сучасному суспільстві. Інституалізація як соціальний феномен. Соціальні інститути як засоби організації, управління та регулювання системою суспільних відносин. Види, функції та дисфункції соціальних інститутів. Поняття соціальної організації. Організація як складова соціальної структури суспільства. Основні риси соціальної організації. Типи організацій. Формальні та неформальні організації. Роль і значення організації в сучасному суспільстві.

3.4. Соціальні зміни та соціальні процеси

Соціальні зміни: поняття та види. Концепції соціальних змін. Структура і механізми соціальних змін. Фактори соціальних змін. Соціальний розвиток і

соціальний прогрес. Соціальні зміни та соціальна стабільність. Соціальні процеси та їх різновиди. Революція як форма соціальних змін. Модерн та модернізація. Поняття модернізації. Види модернізації. Визначення сутності і механізмів соціальної дії. Соціальна взаємодія та соціальні зв'язки. Соціальні відносини та соціальні конфлікти. Класифікація соціальних конфліктів. Причини, динаміка та форми розв'язання соціальних конфліктів.

3.5. Соціальні комунікації та PR

Типи комунікацій. Соціальна комунікація як умова існування суспільства. Масова комунікація як соціальне явище. Комунікаційна діяльність та комунікаційний процес. Форми комунікаційної діяльності. Елементи процесу комунікацій. Поняття і суть PR.

Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Факультет соціально-економічної освіти**

Ступень: бакалавр

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 054 Соціологія

Освітня програма

«Соціальні комунікації та

PR-технології»

На базі ОКР: «Молодший спеціаліст»

***Вступне фахове
випробування***

Екзаменаційний білет № 1

1. Предмет та об'єкт соціології освіти.
2. Соціальні інститути. Види та функції.
3. Девіантна поведінка, її сутність та види.

***Затверджено на засіданні Приймальної комісії НПУ імені М. П. Драгоманова
протокол № 3 від «1» березня 2021 р.***

Голова фахової комісії _____ / _____ /
Підпис Прізвище, ім'я, по-батькові

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арон Р. Этапы развития социологической мысли. – М., 1992.
2. Волков Ю., Добренев В., Нечипуренко В., Попов А. Социология: учебник /под ред. проф. Ю.Г. Волкова. –М.: Гардарики, 2007.
3. Гіденс Ентоні. Соціологія/Пер. з англ. В. Шовкун, А.Олійник; Наук. ред. О.Іващенко. – К.: Основи, 1999.
4. Горюхов В. Соціальні інформаційні комунікації і розвиток бібліотечної діяльності// Наук. пр.НБУВ. – К., 2009. – Вип.23 – С. 7-25.
5. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2002.
6. Дюркгейм Э. Социология. Ее предмет, метод, предназначение. – М.: ТЕРРА – Книжный клуб, 2008.
7. Запровадження комунікацій у суспільстві / За заг. ред. Н.К. Дніпренко, В.В. Різуна – К.: Тов «Вістка», 2009. – 56 с.
8. Євтух В.Б. Концептуальні конструкти етносоціальних реалій: досвід трьохлітніх досліджень (три роки в НПУ імені М.П. Драгоманова): монографія. – К.: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2010.
9. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології: від античності до поч. ХХ ст. – К., 1993.
10. Исаев Б.А. Социология. Краткий курс. – СПб.: Питер, 2007.
11. Катаєв Л.С. Сучасне українське суспільство: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
12. Квіт С. Масові комунікації: Підручник. – К.: Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 206 с.
13. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс. –К., 2004.
14. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс. -К., 2005.
15. Маковецький А.М. Теоретична соціологія: Навчальний посібник. –Чернівці, 2003.
16. Мационис Дж. Социология. – СПб.: Питер, 2004.
17. Общая социология: Учебное пособие /Под. общ.ред. проф. А.Г.Эфендиева. –М.: ИНФРА-М, 2002.
18. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття: Навч. посібник.- К., 1996.
19. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навчальний посібник. – К.: ВД "Професіонал", 2004.
20. Ритцер Джордж. Современные социологические теории.- Питер, 2002.
21. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. – К., 1995.
22. Сірій Є.В. Соціологія: загальні теорії. –К., 2004.
23. Смелзер Нейл Дж. Проблеми соціології, Георг-Зімелівські лекції, 1955. –Львів: Кальварія, 2003.
24. Социология. Наука об обществе: Учебн. Пособие. Под общ. ред. проф. В.П.Андрущенко, проф. Н.И. Горлача. – Харьков, 1996.
25. Соціологічна думка України: Навч. посібник. –К., 1996.
26. Соціологія: которкий енциклопедичний словник . Під ред. заг. ред. В.І.Воловича. – К.: УЦДК, 1998.
27. Соціологія: Матеріали до лекційного курсу. Під ред. В.М. Пічі. – К., 1996.
28. Соціологія: Навч. посіб. /За ред. С.О.Макеєва. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2005.

29. Соціологія. Підручник для соціогуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / Галушко К.Ю., Ярошенко А.О., Степико В.П., Яковенко А.К. та інші; гол. ред. В.Б. Євтух. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2010.
30. Социальные коммуникации (теория, методология, деятельность): слов.-справочник / авт.-сост. В.А. Ильганаева. – Харьков: КП «Гор.типогр.», 2009. – 391 с.
31. Танчин І.З. Соціологія: Навч. посіб. –К.:Знання, 2007.
32. Теоретическая социология: Антология в 2 – х частях. –М., 2002.
33. Фролов С.С. Общая социология: учеб. –М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2008.
34. Черниш Н.Й. Соціологія: Курс лекцій. – Львів, 1996.
35. Шаповал М. Загальна соціологія. – К., 1996.
36. Штомпка П. Социология. Анализ современного общества. М.: Логос, 2008.
37. Щепанський Я. Елементарные понятия социологии. –М., 1969.
38. Энциклопедический социологический словарь. Под общ. ред. Г.В.Осипова. – М., 1995.
39. Ядов В.А. Социологическое исследование: методология, программа, методы. – Саратов, 1995.
40. Якуба О.О. Соціологія: Навч. посібник для студентів. – Харків, 1996.